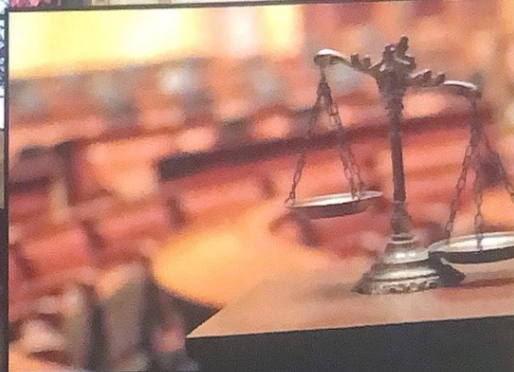
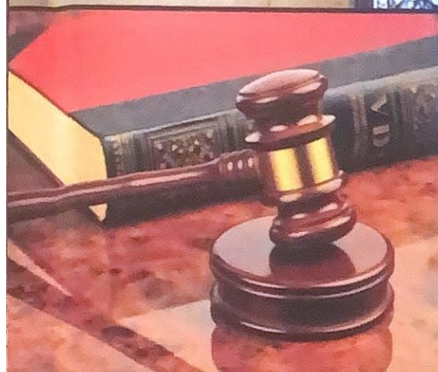


СВІТЛАНА КАРВАЦЬКА



NATIONAL COURT OF JUSTICE



COUR INTERNATIONALE DE JUSTICE

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

ДОКТРИНА І ПРАКТИКА

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Інститут міжнародних відносин

Кафедра міжнародного права

Світлана КАРВАЦЬКА

**ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА:
доктрина і практика**

Монографія

*До 75-річчя ІМВ
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

**Київ – Чернівці
2019**

УДК 341.1/8
К 217

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 10 від 28.05.2019 р.)*

Рецензенти:

- В. Н. Денисов**, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, Заслужений діяч науки і техніки, завідувач відділом міжнародного права та порівняльного правознавства Інституту держави і права імені В. М. Корещького НАН України;
- М. В. Буроменський**, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, професор кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Ю. О. Волошин**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, декан факультету міжнародних відносин, професор кафедри міжнародного права Національного авіаційного університету.

Науковий редактор:

- Мицик В. В.**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки, завідувач кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Карвацька С. Б.

- К 217 Інтерпретація міжнародного права: доктрина і практика :
монографія / Світлана Карвацька. — Чернівці : Чернівець. нац.
ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. — 504 с.
ISBN 978-966-423-509-6

Монографія присвячена аналізу дискусійного в теорії міжнародного права питання — інтерпретації міжнародного права. Проблема інтерпретації міжнародного права (у вузькому розумінні як роз'яснення змісту його норм, а у широкому — як творчий процес формування міжнародної практики) належить до переліку «вічних» проблем доктрини та практики міжнародного права. Сучасне міжнародне право, отримуючи нову якість як «право суду», стає правом світової спільноти і виходить за рамки власне позитивістських основ, поєднуючи у собі елементи об'єктивної дії права у таких його категоріях, як істинність та справедливість. Потреба багатоаспектного концептуально-правового дослідження вказаного правового феномену додатково актуалізується в часи докорінних системних перетворень, які відбуваються у площині міжнародного права.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, викладачів, докторантів, аспірантів, а також усіх, хто цікавиться питаннями міжнародного права.

ISBN 978-966-423-509-6

УДК 341.1/8

© Карвацька С.Б., 2019

© Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
------------------------	----------

РОЗДІЛ 1. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТА ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС

1.1. Дослідницький вимір інтерпретації міжнародно-правової реальності	13
1.1.1. Нові міжнародні суб'єкти інтерпретації права як ознака сучасного міжнародного правопорядку	13
1.1.2. Інтерпретативна модель тлумачення у міжнародному праві	21
1.2. Інтерпретація та тлумачення норм міжнародного права: природа, поняття і співвідношення	31
1.2.1. Дилема сутнісних основ інтерпретації: інтерпретація норм міжнародного права в широкому та вузькому розумінні	31
1.2.2. Теоретико-методологічні проблеми визначення дефініцій «інтерпретація норм міжнародного права» та «тлумачення норм міжнародного права» у вітчизняній науці міжнародного права	47
1.3. Смысловая багатозначність концептуальних підходів до інтерпретації норм міжнародного права	60
1.3.1. Еволюційний підхід як специфічна форма інтерпретивістського підходу	60
1.3.2. Об'єктивність та суб'єктивність у процесі інтерпретації норм міжнародного права	73
Висновки до розділу 1	82

РОЗДІЛ 2. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ТА МІЖНАРОДНОГО ЗВИЧАЄВОГО ПРАВА

2. 1. Загальні питання інтерпретації міжнародних договорів	85
2. 1. 1. Природа, поняття та функції інтерпретації міжнародних договорів.....	85
2. 1. 2. Співвідношення інтерпретації міжнародних договорів та інших правових інтерпретацій	96
2. 1. 3. Формування правил і принципів інтерпретації міжнародних договорів.....	100
2. 2. Правила тлумачення міжнародних договорів (статті 31 – 33 Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.)	108
2. 2. 1. Загальне правило тлумачення міжнародних договорів (ст. 31 ВК ПМД).....	108
2. 2. 2. Додаткові засоби тлумачення міжнародних договорів – <i>travaux préparatoires</i> (ст. 32 ВК ПМД).....	122
2. 2. 3. Тлумачення міжнародних договорів, укладених більше ніж однією мовою (ст. 33 ВК ПМД)	126
2. 3. Значення ст. 53 про імперативні норми загального міжнародного права (<i>jus cogens</i>) для дотримання та інтерпретації міжнародних договорів	131
2. 3. 1. <i>Jus cogens</i> : природа, поняття, основні підходи.....	131
2. 3. 2. Інтерпретація як спосіб вирішення конфлікту між положеннями договору та <i>jus cogens</i>	140
2. 4. Інтерпретація норм міжнародного права міжнародними організаціями	145
2. 4. 1. Роль міжнародних органів та організацій як суб'єктів інтерпретації.....	145
2. 4. 2. Діяльність Генеральної Асамблеї ООН у процесі інтерпретації норм міжнародного права	153

2. 4.3. Особливості правоінтерпретаційної діяльності Венеціанської комісії	157
2. 5. Інтерпретація норм звичаєвого права.....	165
2. 5. 1. Природа, поняття та загальні питання інтерпретації норм міжнародного звичаєвого права	165
2. 5. 2. Міжнародне звичаєве право як об'єкт інтерпретації	176
Висновки до розділу 2.....	190

РОЗДІЛ 3. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНИМИ СУДОВИМИ УСТАНОВАМИ

3. 1. Інтерпретаційні новації у діяльності міжнародних судових органів	192
3. 1. 1. Характерні риси та підходи до інтерпретації міжнародних договорів Міжнародним Судом ООН.....	194
3. 1. 2. Використання способів та інтерпретаційних можливостей МС ООН	207
3. 1. 3. Еволюційні тенденції інтерпретації ЄСПЛ Європейським судом з прав людини.	211
3. 2. <i>Travaux preparatoires</i> в інтерпретації міжнародного права Міжнародним Судом ООН.....	222
3. 2. 1. <i>Travaux preparatoires</i> : поняття, зміст, підходи до розуміння.	222
3. 2. 2. Інтерпретація <i>travaux preparatoires</i> у практиці МС ООН	230
3. 2. 3. Особливості інтерпретації <i>travaux preparatoires</i> у морських справах МС ООН.	236
3. 3. Застосування у практиці ЄСПЛ інтерпретації норм міжнародного права.....	258

3. 3. 1. Інтерпретація Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод в контексті ЄСПЛ: засадничі принципи.....	258
3. 3. 2. Особливості інтерпретації ЄСПЛ Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод щодо порушення політичних прав.....	275
3. 3. 3. Інтерпретація права на недискримінацію у практиці Європейського суду з прав людини.....	294
3. 3. 4. Інтерпретаційна практика ЄСПЛ щодо прав мігрантів.....	306
Висновки до розділу 3.....	317

РОЗДІЛ 4. ЗАСТОСУВАННЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА СУДАМИ УКРАЇНИ

4. 1. Законодавство України та міжнародне право і міжнародні договори України про дію норм міжнародного права у внутрішньодержавному праві.....	321
4. 1. 1. Плюралізм як ключовий фактор взаємодії міжнародного та національного правопорядків.....	331
4. 1. 2. Питання правового статусу міжнародних договорів у національному праві України як ключова проблема їх інтерпретації.....	334
4. 2. Практика та проблеми інтерпретації міжнародних договорів судами України	348
4. 2. 1. Механізм застосування Конституційним Судом України міжнародних та європейських стандартів і положень міжнародних договорів	348
4. 2. 2. Місце міжнародних договорів у правоінтерпретаційній практиці судів України	360

4. 3. Інтерпретація положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. у національній судовій практиці.....	368
4. 3. 1. Положення ЄКПЛ та рішення ЄСПЛ як джерела правоінтерпретаційної діяльності національних судів	368
4. 3. 2. Застосування положень ЄКПЛ та практики ЄСПЛ в судах України: виклики та дискусії.....	378
Висновки до розділу 4.....	391
ПІСЛЯМОВА	393
БІБЛІОГРАФІЯ.....	403
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	474
ДОДАТКИ.....	475